

Міністерство охорони здоров'я України
Івано-Франківський національний медичний університет

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
Курсу підвищення кваліфікації
«Лабораторія клінічного мислення»

Рівень поглиблений

Нормативні дані

Форма навчання	Курс	Семестр	Кількість годин				Підсумковий модульний контроль (тиждень)	Підсумковий модуль, підсумок курсу (тиждень)
			Всього год/ кредитів ЄКТС	Аудиторних		С П Р С		
				Лекції	Практичні заняття			
Денна	I	I	120/4,0	10	20	90	10	10

Робочу навчальну програму склали:

кандидат медичних наук, доцент Андрій Процик, ІФНМУ, доцент кафедри інфекційних хвороб та епідеміології;

кандидат медичних наук, доцент Ірина Біцька, ІФНМУ, доцент кафедри абдомінальної і невідкладної хірургії;

Робоча навчальна програма розроблена на основі:

Положення про навчально-тренінговий центр для викладачів за напрямком «Лабораторія клінічного мислення» розглянуто та схвалено вченою радою Івано-Франківського національного медичного університету 26.09. 2024 року, протокол №11.

<https://www.ifnmu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%9D%D0%A2%D0%A6-%D0%9B%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D0%BA%D0%BB%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>

2.Постанови Кабінету Міністрів України № 800 від 21.08.2019 “Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників”, № 56 від 30 січня 2019р. «Деякі питання цифрового розвитку», Закону України № 2807-IX від 01.12.2022 «Про Національну програму інформатизації», які врегульовують питання взаємодії учасників освітнього процесу та визначають механізми формування та виконання Національної програми інформатизації.

ВНЕСЕНО: навчальним відділом ІФНМУ

Доцент кафедри інфекційних хвороб та епідеміології Івано-Франківського національного медичного університету

канд. мед.наук

(вчене звання, підпис, Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Андрій ПРОЦІК

Доцент кафедри абдомінальної і невідкладної хірургії Івано-Франківського національного медичного університету

канд. мед.наук

(вчене звання, підпис, Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Ірина БІЦЬКА

Програму розглянуто та рекомендовано на засіданні центральної методичної ради ІФНМУ 18 вересня 2024 р., протокол № 2

Голова центральної методичної ради,
д.мед. н., професор

(вчене звання)

(підпис,

Сергій ГЕРАЩЕНКО

Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	4
1.1. Мета і завдання курсу	4
2. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	5
2.1.1. Інтегральна компетентність.....	5
2.1.2. Загальні компетентності:	5
2.1.3. Фахові компетентності спеціальності:	5
3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	6
4. ОСНОВНІ ЗНАННЯ ТА ВМІННЯ	6
5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
6. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ.....	8
6.1.1. Тематичний план лекцій	
6.1.2. Тематичний план практичних занять.....	8
6.1.3. Тематичний план самостійної позааудиторної роботи.....	9
7. ЗАСОБИ КОНТРОЛЮ РІВНЯ ЗНАНЬ СЛУХАЧІВ.....	9
7.1. Засоби проведення поточного контролю рівня знань	9
8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ	10
8.1. Розподіл балів, присвоєних слухачам з курсу	10
8.2. Критерії оцінювання поточної успішності.....	10
8.3. Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи.....	10
8.4. Засоби проведення підсумкового контролю рівня знань і його форми	11
8.5. Критерії зарахування рівня знань (отримання сертифікату).....	11
10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	11
11. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	12
11.1. Процедура відпрацювання та перескладання	12
11.2. Зв'язок навчальної дисципліни з підсумковою атестацією	13
11.3. Акценти на академічній доброчесності, правилах поведінки	13
12. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	13
12.1. Основна література:	13
12.2. Додаткова	14
12.3. Інформаційні ресурси	14
II. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	15
2.1. Методичні матеріали.	15
2.2. Методи активації і інтенсифікації навчання	15
2.3. Перелік питань для підготовки слухачів до підсумкового контролю з курсу «Лабораторія клінічного мислення».....	15
2.4. Перелік практичних навичок для підготовки слухачів до підсумкового контролю	
Помилка! Закладку не визначено.	
III. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	17

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

1.1. Мета і завдання курсу

Курс «Лабораторія клінічного мислення» першочергово є ресурсом для підвищення рівня володіння сучасними освітніми інструментами викладачами для якісного забезпечення освітнього процесу та покращення особистої професійної майстерності. Курс призначений для навчання науково-педагогічних працівників кафедр медичного, стоматологічного факультетів, факультету наук про здоров'я.

Метою курсу «Лабораторія клінічного мислення» є представити пропозиції щодо ефективного, різноманітного та стимулюючого навчання. Цей курс є доповненням до університетських курсів з медичної освіти та створений за їх змістом для формування необхідних педагогічних навичок у сучасного викладача для ефективного використання освітніх інструментів у професійній діяльності; удосконалення слухачами основних практичних навичок із врахуванням уміння застосовувати їх у практичних ситуаціях; розвиток педагогічної компетентності для полегшення роботи працівників у їх викладацькій та науковій діяльності.

Завданням курсу «Лабораторія клінічного мислення» є оволодіння слухачами курсу на достатньо високому рівні навчальними концепціями для ефективного функціонування у своєму професійному та науковому середовищах.

Програма курсу «Лабораторія клінічного мислення» реалізується шляхом досягнення таких *цілей*:

- оволодіння слухачами курсу навиками отримання нових теоретичних знань використання нових методів і стратегій навчання у їх професійній діяльності;
- формування у слухачів курсу професійно-орієнтованих сучасних компетенцій для забезпечення їх ефективної роботи в академічному та професійному середовищах;
- формування у слухачів загальних компетенцій, а також сприяння розвитку здібностей та здатності до самостійного навчання у медичній освіті;
- залучення слухачів курсу до таких академічних видів діяльності, що активізують їх та надалі розвиватимуть бажання до розширення їх спектру пізнавальних здібностей;
- вдосконалення вмінь слухачів курсу у представленні результатів професійної діяльності та наукових досліджень за допомогою сучасних інформаційних технологій;
- оволодіння сучасними інструментами та методами для покращення якості освітнього процесу.

Навчальний курс «Лабораторія клінічного мислення» для кожної групи тренінгового центру включає:

- узагальнення, а також поглиблене вивчення методів розвитку клінічного мислення в медичній освіті як основу педагогічної майстерності викладача;
- загальні та індивідуальні практичні завдання для формування та розвитку практичних навичок у складанні клінічних кейсів викладачами;
- практичні завдання різної складності та змодельовані у навчальних цілях конкретні ситуації для відпрацювання викладачем здобутих практичних навичок у розробці клінічних кейсів;
- мультимедійні презентації та відео- матеріали спрямовані на покращення сприйняття навчального матеріалу та для полегшення самостійного навчання;

2. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Курс «Лабораторія клінічного мислення» спрямований на оволодіння слухачами такими компетентностями:

2.1.1. Інтегральна компетентність

ІК Здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорії та методів освітніх технологій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2.1.2. Загальні компетентності:

- ЗК 1* Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2* Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 3* Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 4* Здатність до пошуку, оброблення та узагальнення інформації з різних джерел.
- ЗК 5* Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 6* Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 7* Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 8* Здатність працювати в команді.
- ЗК 9* Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
- ЗК 10* Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 11* Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.1.3. Фахові компетентності спеціальності:

- ФК 1* Уміння ефективно використовувати освітні технології у професійній діяльності, а також у різних міжособистісних ситуаціях, здатність виконувати інформаційно-цифрові функції.
- ФК 2* Знання принципів ефективного застосування навчальних технологій у професійній та науковій діяльності.
- ФК 3* Здатність виконувати спільну роботу та співпрацювати із фахівцями різних галузей знань, уміння працювати в команді.
- ФК 4* Здатність працювати з безпечними, доцільними для професійної та наукової діяльності або навчання інформаційними ресурсами.
- ФК 5* Здатність представляти результати професійної діяльності та наукових досліджень у своїй педагогічній діяльності.
- ФК 6* Уміння використовувати сучасні освітні інструменти та навчальні технології для організації освітнього процесу в умовах відкритої освіти за допомогою хмарних платформ.
- ФК 7* Здатність аналізувати результати наукового експерименту, порівнювати результати експериментальних даних і отриманих рішень та представляти їх у різних формах.

ФК 8 Здатність застосовувати сукупність теоретичних знань, практичних вмінь, навичок, досвіду використання освітніх технологій у практичних ситуаціях та самостійно приймати рішення.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Курс «Лабораторія клінічного мислення» скерований на досягнення викладачами наступних **результатів навчання**:

володіти основними принципами застосування освітніх технологій, вміти використовувати набуті під час навчання фахові знання для вирішення проблем та задач, що виникають в процесі професійної діяльності та вміти:

- ПРН 1* Вміти ефективно використовувати освітні технології в освітньо-професійній діяльності.
- ПРН 2* Розуміти та знати принципи використання освітніх медичних технологій, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері педагогічної діяльності.
- ПРН 3* Вміти застосовувати отримані знання освітніх технологій для представлення наукових здобутків у сфері охорони здоров'я та для проведення досліджень, критичного осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.
- ПРН 4* Демонструвати вміння самостійного пошуку необхідної інформації з різних інформаційних джерел, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності.
- ПРН 5* Здійснювати професійну педагогічну діяльність, використовуючи нові інтерактивні методи навчання, інформаційні бази даних, системи навігації, Internet-ресурси, програмні засоби та інші інформаційно-комунікаційні технології для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
- ПРН 6* Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня, ефективно працювати у команді.
- ПРН 7* Вміти використовувати хмарні технології для організації освітнього процесу та особистої продуктивності в процесі керування ним.

4. ОСНОВНІ ЗНАННЯ ТА ВМІННЯ

У результаті вивчення курсу «Лабораторія клінічного мислення» слухач повинен *знати*:

- ✓ що таке віртуальний пацієнт;
- ✓ можливості застосування інтерактивних освітніх методик в навчальному процесі;
- ✓ знати методику навчання ССD - обговорення клінічного випадку ;
- ✓ знати методику розбору віртуального пацієнта в системі CASUS ;
- ✓ знати методику навчання РОС - для розширення комунікативних навичок у студентів;
- ✓ знати методику навчання для виявлення прогалин в базових знаннях студентів PBL – проблемні знання;

Сторінка 6 з 17

Робоча навчальна програма курсу підвищення кваліфікації «Інформаційні технології у навчальному процесі та наукових дослідженнях»: (напрямок підвищення комп'ютерної майстерності)

Рівень поглиблений

Редакція 2024

- ✓ знати методику проведення ОСКІ;

вміти:

- ✓ використовувати інструменти віртуального пацієнта для розвитку клінічного мислення у студентів;
- ✓ вміти складати кейс і проводити метод навчання CCD-обговорення клінічного випадку;
- ✓ вміти створювати віртуального пацієнта і проводити його розбір на платформі CASUS;
- ✓ вміти складати кейс і проводити метод навчання PBL- проблемні знання;
- ✓ вміти складати кейс і проводити метод навчання РОС- спілкування, орієнтоване на пацієнта;
- ✓ складати завдання для станції ОСКІ;
- ✓ створювати та оформляти електронні слайд-шоу презентації для демонстрації умов клінічних кейсів;
- ✓ здійснювати ефективний пошук інформації та працювати з нею;

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом вивчення курсу «Лабораторія клінічного мислення» здійснюється впродовж першого (осіннього) семестру.

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин, із них				Вид контролю
	Всього годин/кредити	Аудиторних		СПРС	
		лекції	практ. занять		
	120 / 4	10	20	90	
Модуль 1	120/4	10	20	90	Підсумковий модульний контроль
120 / 4	120	10	20	90	

1 кредит ECTS – 30 год. Аудиторне навантаження – 33.3 %, СРС – 66.7 %.

Програма курсу “ Лабораторія клінічного мислення ” складається з одного модуля структурованого на п’ять змістовних модулів.

6. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ

6.1.1. Тематичний план лекцій

№	Тема	Кількість годин
1.	Віртуальний пацієнт у освітньому процесі на основі платформи casus	2
2.	Метод CCD (clinical casus discussion)-розгляд клінічного випадку. вступ.	2
3.	Метод PBL (problem based learning)-проблемне навчання. Вступ. проблемно-орієнтовне навчання з використанням кейс-методу	2
4.	Метод РОС (patient oriented communication)-спілкування орієнтоване на пацієнта. Вступ.	2
5.	ОСКІ. Історичні аспекти розвитку. Методика проведення. Оцінювання.	2
	Разом	10

6.1.2. Тематичний план практичних занять

п	Тема	Кількість годин
Змістовний модуль 1: Розбір клінічних кейсів за методикою CCD		
1.	Клінічний кейс, його структура, методика проведення.	2
2.	Розбір клінічного кейсу.	2
Змістовний модуль 2: Розбір клінічних кейсів на платформі CASUS		
3.	Віртуальний пацієнт на платформі CASUS та його особливості	2
4.	Методика створення віртуального пацієнта на платформі CASUS	2
Змістовний модуль 3: Метод PBL -проблемні знання, як спосіб розвитку клінічного мислення у студентів		
5.	Структура заняття за методом PBL. Роль викладача (фасилітатора) у даній методиці. Особливості оцінювання рівня знань студентів.	2
6.	Розбір клінічного кейсу PBL. Рефлексія.	2
Змістовний модуль 4: Метод РОС-спілкування, орієнтоване на пацієнта.		
7.	Структура заняття за методом РОС. Особливості розподілу ролей в групі.	2
8.	Розбір клінічного кейсу РОС. Рефлексія	2
Змістовний модуль 5: ОСКІ – об'єктивний, структурований клінічний іспит.		
9.	Структура ОСКІ. Методика проведення. Демонстрація станції ОСКІ – навички комунікації. Рефлексія	2
10.	ПМК	2
	РАЗОМ	20

6.1.3. Тематичний план самостійної позааудиторної роботи

№ з/п	Тема	Кількість годин
Змістовний модуль 1: Віртуальний пацієнт		16
1	Що таке віртуальний пацієнт, роль віртуальних методів навчання у сучасних реаліях (пандемії, військовий стан)	6
2	Методи віртуального пацієнта	4
3	Метод віртуального пацієнта – Body interaktiv	4
Змістовний модуль 2: Розбір клінічний кейсів на платформі CASUS, створення клінічних кейсів CCD		16
4	Віртуальний пацієнт на платформі CASUS та його особливості	6
5	Методика створення віртуального пацієнта на платформі CASUS	10
Змістовний модуль 3: Створення клінічних кейсів PBL-problem based learning		16
6	Структура заняття за методом PBL.	4
7	Основні правила по створенню кейсів PBL	4
8	Роль викладача (фасилітатора) у методиці PBL	4
9	Особливості оцінювання рівня знань студентів	4
Змістовний модуль 4: Основні правила по створенню кейсів POC		16
10	Основні правила по створенню кейсів POC.	4
11	Комунікація як інструмент в роботі з хворими	4
12	Створення запиту бази даних. Використання різних способів створення форм базах даних. Встановлення параметрів форми та її елементів.	4
13	Створення звіту бази даних та керування елементами звіту. Перегляд, друк або надсилання звіту електронною поштою. Застосування бази даних у лікарській практиці.	4
Змістовний модуль 5: Основні правила по створенню.		16
14	Структура ОСКІ. Методика проведення.	8
15	Підготовка станції ОСКІ – навички комунікації. Рефлексія	4
16	Методика створення завдань та чеклістів	4
17	Підготовка до підсумкового контролю засвоєння знань курсу «Лабораторія клінічного мислення»	10
ВСЬОГО		90

7. ЗАСОБИ КОНТРОЛЮ РІВНЯ ЗНАНЬ СЛУХАЧІВ.

7.1. Засоби проведення поточного контролю рівня знань.

Поточний контроль успішності слухачів проводиться викладачами під час практичних занять. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та слухачами в процесі навчання, забезпечення управління їх навчальною мотивацією. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки слухачів до виконання конкретних завдань.

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

Поточний контроль може проводитися у формі вирішення підсумкових практичних завдань, а також у формі комп'ютерного тестування.

В якості самоконтролю слухачам курсу пропонується вирішення різного рівня практичних завдань за допомогою ПК, комп'ютерний тестовий контроль.

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

8.1. Розподіл балів, присвоєних слухачам з курсу

Даний курс «Лабораторія клінічного мислення» не передбачає оцінювання здобутих навичок **поточної** успішності слухачів, а лише корекцію викладачем помилок та допомога у вирішенні певних труднощів у практичних завданнях аудиторного і позааудиторного характеру.

Слухач курсів отримує **бал на підсумковому контрольному занятті** при визначенні його рівня педагогічної майстерності та можливості отримання сертифікату про успішне проходження курсів.

8.2. Критерії оцінювання поточної успішності

Контроль та оцінювання слухачів на практичних заняттях курсу здійснюється опосередковано, і носить більш консультативний характер із ґрунтовним аналізом помилок або труднощів, що виникають в процесі засвоєння тих чи інших практичних навичок та вмінь.

З метою оцінки навичок **використання теоретичних принципів комп'ютерної майстерності** оцінюється здатність слухачів володіти теоретичними знаннями використання персонального комп'ютера, розуміти основні принципи застосування персонального комп'ютера, обирати відповідне програмне забезпечення для вирішення певного роду завдань, знати основні функції програмного забезпечення для розв'язання комплексних практичних завдань, проектів та вміти їх поєднувати.

З метою оцінки навичок **практичного вирішення завдань з використанням відповідного програмного забезпечення персонального комп'ютера** увага на заняттях, звертається на такі елементи як техніка виконання практичних завдань, швидкість та раціональність застосування певних функцій та інструментів програмного забезпечення, розуміння коректності виконання завдань, дотримання певних правил представлення виконаного практичного завдання.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи.

Важливим компонентом курсу є самостійна робота слухачів над удосконаленням практичних вмінь використання інтерактивних методик навчання, як результат закріплення отриманих знань та вмінь на аудиторних заняттях.

Окрім того, з метою акцентувати увагу на таку частину курсу, як удосконалення практичних навичок використання відповідного програмного забезпечення на власному персональному комп'ютері, слухачам запропоновано вирішення практично-орієнтованих завдань позааудиторно за їх власним бажанням.

Оскільки, виконання цих практичних завдань носить не обов'язковий характер, контроль та його оцінювання має консультативний характер.

8.4. Засоби проведення підсумкового контролю рівня знань і його форми

Підсумковий контроль рівня знань здійснюється по завершенню вивчення всіх тем курсу, на останньому практичному занятті.

Підсумковий контроль включає тестування та вирішення різного рівня практичних завдань - створення клінічних кейсів для методик навчання, які були розглянуті протягом курсу.

До підсумкового контролю допускаються слухачі, які виконали 75% усіх видів робіт, які передбачені навчальною програмою.

8.5. Критерії зарахування рівня знань (отримання сертифікату)

В першій частині підсумкового контролю проводиться тестування теоретичних знань слухача. Для цього використовується 15 тестових завдань, відповідь на кожне із завдань оцінюється 0 або 2 бали. Максимальна оцінка з тестової частини складає 30 балів.

В другій частині підсумкового контролю оцінка знань і умінь (навичок) слухача проводиться за допомогою виконання практично-орієнтованих завдань – складання кейсів. Максимальна оцінка з практичної частини складає 70 балів.

Максимально можлива кількість отриманих балів на підсумковому контролі – 100. Мінімальний позитивний результат – 75 балів.

Сертифікати про успішне завершення курсу навчання видаються слухачам, які на підсумковому контролі набрали мінімальний позитивний результат.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення курсу «Інформаційні технології у навчальному процесі та наукових дослідженнях» використовується широкий спектр традиційних та інноваційних методів навчання. Виходячи з домінуючої у сучасній дидактиці класифікації методів навчання за типом пізнавальної діяльності, рекомендується використовувати такі методи:

- **пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод** – один з найпоширеніших, перевірених часом, традиційних методів навчання; полягає у передачі слухачам готової інформації з курсу за допомогою різних навчальних засобів. Передача інформації здійснюється за допомогою вербальних засобів (розповідь, пояснення тощо), наочних засобів (мультимедійна демонстрація, схеми, таблиці), друкованих засобів (підручники, довідники, методичні посібники), практичної демонстрації способів діяльності (розв'язування викладачем поставлених задач за допомогою проєктора).

- **репродуктивний** – використовується для формування умінь та навичок; базується на відтворенні набутих знань, їх застосуванні за зразком або у дещо змінених обставинах. Широко використовується для відтворення знань при усному або письмовому опитуванні, у репродуктивних бесідах та дискусіях, при розв'язуванні типових задач, виконанні поставленого завдання згідно наданих інструкцій. З метою підвищення ефективності репродуктивного методу навчання розроблено спеціальні системи вправ та завдань до основних тем курсу «Інформаційні технології у навчальному процесі та наукових дослідженнях» і які забезпечують зворотний зв'язок та самоконтроль.

- **інтерактивного навчання** – реалізується за умови постійної активної взаємодії учасників процесу навчання і передбачає моделювання різноманітних життєвих ситуацій, спільне розв’язання проблем на основі аналізу обставин і відповідної ситуації, використання рольових ігор;

- **модерації** – забезпечує групову роботу суб’єктів освітнього процесу, метою якої є досягнення ефективного рівня їхньої ділової комунікації за умови демократичного опанування і стимулювання активної участі в процесі навчання;

- **активного навчання** – спрямований головним чином не на виклад педагогом готових знань, їх запам’ятовування і відтворення, а на самостійне здобуття особами, котрі навчаються, знань і вмінь у процесі активної розумової чи практичної діяльності;

- **доцільно добраних завдань** – передбачає розробку системи завдань, яка відповідає концепції курсу «Інформаційні технології у навчальному процесі та наукових дослідженнях»

11. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Нормативні документи ІФНМУ щодо організації освітнього процесу (<https://ifnmu.edu.ua/uk/normatyvni-dokumenty>):

- Статут ІФНМУ;
- Правила внутрішнього трудового розпорядку;
- Положення про організацію освітнього процесу в ІФНМУ;
- Кодекс академічної доброчесності ІФНМУ;
- Положення про академічну доброчесність в ІФНМУ;
- Положення про НТЦ для викладачів

Викладання курсу «» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному медичному університеті» (<https://www.ifnmu.edu.ua/uk/normatyvni-dokumenty>).

Курс включає практичні заняття та самостійну роботу слухача. На практичному занятті викладач організує розгляд окремих теоретичних питань і формує вміння та навички їх практичного застосування у фаховому середовищі шляхом виконання практичних методик.

11.1. Процедура відпрацювання та перескладання

Робота в слухачькій аудиторії повинна бути дружньою, творчою, відкритою до дискусій, конструктивною. Усі завдання, передбачені програмою, повинні бути виконані слухачем у встановлені терміни. Відвідування занять є обов’язковим.

Пропущені заняття не відпрацьовуються. Пропущені теми слухач може опрацювати самостійно згідно розроблених методичних матеріалів та проконсультуватися щодо питань, які виникли в процесі роботи на наступному занятті.

У випадку наявності у слухача пропущених занять, йому буде видано сертифікат про завершення курсу з тією кількістю годин, яку він відвідав. Такий слухач може пройти даний курс повторно.

Слухач, який не набрав мінімального балу на підсумковому контролі має право на його перескладання не більше двох разів: уперше – упродовж 10 днів після завершення курсу, удруге

– упродовж 10 днів після першого повторного складання.

11.2. Зв'язок навчальної дисципліни з підсумковою атестацією

Навчальний курс «Лабораторія клінічного мислення» закладає фундамент для формування у викладачів освітніх компетентностей для більш ефективної підготовки та організації навчального процесу.

11.3. Акценти на академічній доброчесності, правилах поведінки

Слухач повинен уникати будь-яких порушень академічної доброчесності (Правила внутрішнього розпорядку для осіб, що навчаються в ІФНМУ, Кодекс академічної доброчесності ІФНМУ, Положення про академічну доброчесність в ІФНМУ: <https://www.ifnmu.edu.ua/uk/normatyvni-dokumenty>).

12. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

12.1. Основна література:

1. Verma A, Patyal A, Meena JK, Mathur M, Mathur N. Interactive teaching in medical education: experiences and barriers. *Adesh University Journal of Medical Sciences & Research*. 2021;3:69-73. doi:10.25259/AUJMSR_13_2021. ([ResearchGate](#))
2. Yeung AWK, Parvanov ED, Hribersek M, Eibensteiner F, Klager E, Kletecka-Pulker M, et al. Digital teaching in medical education: scientific literature landscape review. *JMIR Med Educ*. 2022;8(1):e32747. doi:10.2196/32747. ([PubMed](#))
3. Abdulrazeq F, Kheirallah KA, Al-Mistarehi AH, Bashir SA, ALQudah MA, Alzoubi A, et al. Effectiveness of interactive teaching intervention on medical students' knowledge and attitudes toward stem cells, their therapeutic uses, and potential research applications. *PeerJ*. 2022;10:e12824. doi:10.7717/peerj.12824. ([PubMed](#))
4. Peña S. Active methodologies and didactic techniques in medical education. [Internet]. 2025 [cited 2025 Nov 13]. Available from: ScienceDirect. doi:10.1016/j.xxx (Note: стаття ще 2025 р., необхідно доповнити точний том/випуск/сторінки при доступі). ([ScienceDirect](#))
5. Ghani N, Taiebine M, Farih MH, Nejjari C. A mini-review of innovative learning methods in medical education: insights from African countries. *Discover Education*. 2025;4:140. doi:10.1007/s44217-025-00569-5. ([link.springer.com](#))
6. 1.Курс в інституті дидактики на медичному факультеті в Мюнхенському університеті Людвіга Максиміліана«Україна цифрова 2024-клінічне мислення в медичній освіті».2024; Мюнхен.Керівник проекту Prof. Dr. Martin Fisher
7. Рожнова Т. Є., Вадзюк С. Н., Наконечна С. С., Ратинська О. М. Інтерактивні методи навчання – шлях до підвищення ефективності освітнього процесу у медичних закладах вищої освіти. *Медична освіта*. 2022;(3):51-59. doi:10.11603/m.2414-5998.2022.3.13408. ([ojs.tdmu.edu.ua](#))
8. Руда О. Ю., Сухоставець Н. П., Приходченко С. В. Аналіз сучасних освітніх технологій та методик навчання в медичних закладах вищої освіти України. *Академічні візії*. 2023;17:... (сторінки не зазначено). doi:10.5281/zenodo.7625109. ([academy-vision.org](#))
9. Писклинець У. Впровадження сучасних інноваційних технологій у навчальний процес майбутніх фахівців медичної спеціальності: метод проектів та метод конкуруючих груп. *Молодий вчений*. 2024. ([molodyivchenyi.ua](#))

10. Чорна І. О. АКТУАЛЬНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ (дистанційне навчання медичної аудиторії). Вісник УМСА. 2024; (visnyk-umsa.com.ua)

12.2. Додаткова

1. Фрейре П. Педагогіка пригноблених / Пауло Фрейре.—К., 2003. – 168 с.
Використання інтерактивних методів навчання [Електронний ресурс] / О. М. Ковальова, Н. А. Сафаргаліна-Корнілова, Н. М. Герасимчук, О. А. Кочубей. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.refs.in.ua/m-kochubej-o-a-vikoristannya-interaktivnih-metodiv-navchannya.html>.
2. Інтерактивні технології навчання [Електронний ресурс] // Україномовні реферати – Режим доступу до ресурсу: <http://www.refotext.com/referat-text-16587-1.html>.
3. Воронцова Т. В. Вчимося жити разом. Посібник для вчителя з розвитку соціальних навичок у курсі «Основи здоров'я» (основна і старша школа) [Електронний ресурс] / Т. В. Воронцова.—К.: Алатон, 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://drive.google.com/drive/folders/0Bzt9FAqrO9WcLXZwZVlJaFBCS3c>
4. Ситуаційна методика навчання : теорія і практика / Упор. О. Сидоренко, В. Чуба. – К.: Центр інновацій та розвитку, 2001.
5. Сурмін Ю. П. Метод аналізу ситуацій (Case study) та його навчальні можливості. Глобалізація і Болонський процес: проблеми і технології: Кол. моногр. – К.: МАУП, 2005.
6. Павленко В.В. Проблемне навчання: становлення, сутність, перспективи. Цілі та результати освітніх реформ: українсько-польський діалог: матер. Міжнар. наук.-практ. Конф; 15-16 трав 2013; Київ. М-во освіти і науки України, Нац. акад. пед. наук України, Вища пед. школа Спільки польських вчителів (м. Варшава, Республіка Польща), Київ. ун-т ім.Б.Грінченка; за заг. ред. Огнев'юка В.О. [редкол.: В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа, С.О. Сисоєва, Т. Левовицький, Е. Хофман; 2013. С.126-134.

12.3. Інформаційні ресурси

1. <https://naurok.com.ua/interaktivni-metodi-navchannya-sutnist-ta-priznachennya-vprovadzhennya-na-prikladi-metodu-rolova-gra-259479.html>
2. <https://umj.com.ua/uk/publikatsia-243480-komunikatsiya-v-medichnij-galuzi-problemi-ta-pidhodi>
3. <https://naurok.com.ua/interaktivni-metodi-navchannya-sutnist-ta-priznachennya-vprovadzhennya-na-prikladi-metodu-rolova-gra-259479.html>
4. <https://nus.org.ua/view/yak-i-koly-zastosovuvaty-problemne-navchannya-problem-based-learning/>
5. <https://www.distance-learning-centre.co.uk/>
6. <https://osvita.dii.gov.ua/courses/tsyfrovi-navychky-dla-medykiv> Цифрові навички для медиків – освітній серіал.

II. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

2.1. Методичні матеріали.

Для проведення практичних занять створено методичні розробки для викладачів і методичні вказівки для слухачів з підготовки і роботи на практичному занятті, що містять алгоритми виконання практичної роботи.

Для успішного виконання самостійної позааудиторної роботи слухача створено методичні вказівки для слухачів з підготовки СПРС, що містять алгоритми виконання практичних навичок.

2.2. Методи активації і інтенсифікації навчання

З метою активізації та інтенсифікації навчання передбачається:

- ✓ застосування власного комп'ютерного обладнання слухача (лептопи, ноутбуки, планшети тощо);
- ✓ індивідуалізація навчального процесу - обробка власних матеріалів (статей, методичних матеріалів, книг тощо);
- ✓ проведення обговорень дискусій, самостійна підготовка матеріалів;
- ✓ тестовий контроль рівня засвоєних знань слухача;
- ✓ удосконалення форм і методів самостійної поза аудиторної роботи слухачів;
- ✓ удосконалення форм і методів консультативної роботи зі слухачами в процесі навчання.

2.3. Перелік питань для підготовки слухачів до підсумкового контролю з курсу «Інформаційні технології у навчальному процесі та наукових дослідженнях»

Змістовний модуль 1: Розбір клінічних кейсів за методикою CCD-обговорення клінічного випадку

1. Що таке кейс-метод в інтерактивному навчанні студентів.
2. Переваги кейс-методу (CCD) у навчанні студентів, в порівнянні з класичними методиками .
3. Структура заняття за методом CCD .
4. Розподіл ролей в групі серед студентів.
5. Роль викладача у проведенні навчання за методом CCD .
6. Особливості оцінювання рівня знань студентів.

Змістовний модуль 2: Розбір клінічних кейсів на платформі CASUS

7. Що таке платформа CASUS.
8. Правила користування платформою CASUS.
9. Структура практичного заняття на основі розбору клінічних кейсів на платформі CASUS.
10. Роль викладача у проведенні даного виду заняття.
11. Які навчальні цілі передбачає метод навчання на платформі CASUS.
12. Особливості оцінювання рівня знань здобувачів освіти за методикою розбору клінічних кейсів на платформі CASUS.

Змістовний модуль 3: Метод PBL -проблемні знання, як спосіб розвитку клінічного мислення у студентів

13. Визначення поняття PBL.
14. Структура заняття за методом PBL.
15. Розподіл ролей в групі серед студентів.
16. Роль викладача (фасилітатора) в проведенні заняття за методом PBL.
17. Особливості оцінювання рівня знань студентів по методу PBL.
18. Переваги навчання за методом PBL перед класичними методами навчання здобувачів освіти.

Змістовний модуль 4: Метод РОС-спілкування, орієнтоване на пацієнта.

19. Визначення поняття РОС-комунікація, орієнтована на пацієнта .
20. Структура заняття за методом РОС.
21. Розподіл ролей в групі серед студентів.
22. Правила побудови діалогів між стандартизованим пацієнтом і студентом за методом РОС.
23. Особливості оцінювання рівня знань студентів по методу РОС.
24. Роль методу РОС у розвитку комунікативних навичок у здобувачів медичної освіти.

Змістовний модуль 5: ОСКІ-об'єктивний, структурований клінічний іспит.

25. Визначення поняття ОСКІ.
26. Типи компетентностей здобувачів медичної освіти, які оцінюються екзаменом по типу ОСКІ.
27. Підготовка до проведення ОСКІ.
28. Методика проведення іспиту ОСКІ.
29. Оцінювання рівня знань студентів за допомогою чекліста.
30. Процедура відсторонення студентів, екзаменаторів та співробітників Центру ОСКІ від іспиту

2.4. Перелік практичних навичок для підготовки слухачів до підсумкового контролю

1. Вміти створювати клінічні кейси для методу навчання CCD -обговорення клінічного випадку.
2. Проводити заняття по методу CCD.
3. Вміти розподіляти ролі серед студентів при проведенні навчання за кейс-методом.
4. Вміти проводити оцінювання рівня знань студентів на занятті CCD.
5. Вміти зареєструватися на платформі CASUS.
6. Ефективно використовувати можливості платформи CASUS для розвитку клінічного мислення у студентів .
7. Застосувати метод навчання PBL для виявлення прогалин в базових знаннях студентів.
8. Розподіляти ролі серед студентів в групі під час навчання за методом PBL.
9. Створювати кейси для методу PBL.
10. Проводити оцінювання знань студентів за методом PBL.

11. Застосовувати метод РОС для розвитку комунікативних навичок у студентів.
12. Вміти розподіляти ролі в групі при проведення заняття за методом РОС.
13. Створювати кейси для навчання за методом РОС
14. Проводити оцінювання знань здобувачів освіти за методом навчання РОС.
15. Вміти створювати станції для екзаменування студентів за методом ОСКІ.

III. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу здійснюється за допомогою:

1. Комп'ютерні класи із відповідним програмним забезпеченням.
2. Комп'ютери, під'єднані до мережі Internet.
3. Мультимедійне обладнання.
4. Фліпчарт або дошка